Regionledningskontoret

Nämnd för folkhälsa och sjukvård

Granskning av barn- och ungdomshälsan

Förslag till beslut

Nämnd för folkhälsa och sjukvård

- godkänner tjänsteskrivelsen som svar på revisorernas granskningsrapport.

Sammanfattning

Regionens revisorer har gett Azets Revision & Rådgivning i uppdrag att granska samverkan mellan barn- och ungdomshälsan och berörda verksamheter. Granskningens syfte är att bedöma om nämnden för folkhälsa och sjukvård har säkerställt en tillfredsställande samverkan inom regionen och med länets kommuner vad gäller barn- och ungdomshälsan.

Revisionens samlade bedömning är att nämnden för folkhälsa och sjukvård endast delvis har säkerställt en tillfredsställande samverkan vad gäller barn- och ungdomshälsan. Inom regionen saknas ett tydligt styrdokument för samverkan mellan barn- och ungdomshälsan och BUP, vilket medför att ansvarsfördelningen i praktiken kan vara utmanande trots att den upplevs som relativt tydlig. Granskningen visar att det finns etablerade strukturer och överenskommelser för samverkan. Samtidigt framkommer brister i förankring, ansvarsfördelning och praktisk tillämpning. Det finns även utvecklingsbehov avseende remisshantering, kommunikation och uppföljning av samverkan.

Revisorerna har lämnat ett antal rekommendationer till Region Jönköpings län.

Ärendebeskrivning

Nedan redovisas regionens åtgärder och planerade insatser utifrån respektive rekommendation.

1. **Se över och vid behov revidera gällande avtal och överenskommelser.** Upprättade överenskommelser ses över och revideras enligt plan i Strategigrupp barn och unga tillsammans med de arbetsgrupper i varje länsdel som är knutna till Strategigrupp barn och unga.

   Samverkansavtalen mellan Barn- och ungdomshälsan och länets kommuner reviderades 2025 för länsdelarna norr och söder. För länsdelen

öster behöver samverkansöverenskommelse uppdateras då den inte reviderats sedan den antogs, 2014. En tidsplan för revidering kommer att antas under hösten 2026. För Region Jönköpings län del ansvarar enhetschef Barn och ungdomshälsan öster.

2. **Säkerställa att berörda verksamheter har kännedom om samverkansöverenskommelser.**
Varje representant i Strategigrupp barn och unga och i respektive arbetsgrupp (ABU) har i uppdrag att informera och uppdatera den egna verksamheten. Detta görs i samband med de möten som sker i ABU i de tre länsdelarna utifrån ett årshjul.

   För att säkerställa kontinuitet ges uppdrag till beredningsansvariga i Strategigrupp barn och unga att lägga in samverkansöverenskommelsen som en årlig punkt i årshjulet. Detta ska vara genomfört senast den 31 december 2026.

3. **Tydliggöra och dokumentera ansvarsfördelningen mellan barn- och ungdomshälsan och barn- och ungdomspsykiatrin**
Ansvarsfördelningen mellan Barn- och ungdomspsykiatrin och Barn- och ungdomshälsan sker utifrån ett tydligt och dokumenterat gränssnitt strukturerat utifrån olika psykiatriska tillstånd med väl utarbetade viktningsparametrar. Ansvarsfördelningen är publicerad och tillgänglig för samtliga medarbetare på intranätet, Region Jönköpings län. Vid svårbedömd vårdnivå finns veckovis remisskonferens med representation från båda vårdnivåer, för att säkerställa att barn inte faller mellan stolar.

   En ytterligare förstärkning/förtydligande av enheternas ansvar sker genom gemensamt pågående arbete med standardiserade vårdförlopp. Detta innebär att patientens vårdprocess ska bli mer sammanhållen och patienten ska få en tydligare och förutsägbar behandling samt uppföljning. Barn- och ungdomshälsan finns tillgängliga för läkarkonsultation på daglig basis.

   Under våren 2026 har en samverkansmodell arbetats fram gällande parallella vårdåtaganden när både Barn- och ungdomspsykiatrin och Barn- och ungdomshälsan ger vård samtidigt.

   Uppföljning av gemensamma vårdflöden och rutiner mellan Barn- och ungdomspsykiatrin och Barn- och ungdomshälsan sker via länsledningsmöten fyra gånger per år. Det sker även en tät samverkan mellan enhetschefer, vid behov, för att säkerställa att vården hålls samman.

4. **Tydliggöra ansvarsfördelningen mellan Barn- och ungdomshälsan, elevhälsan och socialtjänst.**

Ansvarsfördelningen styrs av respektive verksamhets uppdrag. Skärningspunkterna mellan verksamheterna regleras i samverkansöverenskommelserna, se punkt 1.

5. **Säkerställa att tydliga kontaktvägar och rutiner upprättas avseende ärenden där kommunalt föräldrastöd är aktuellt.**
Kommunernas socialtjänst ansvarar för att säkerställa att det finns tydliga och trygga kontaktvägar som En väg in (EVI) kan hänvisa till.

   EVI har upprättade rutiner för hur hänvisning till föräldrastödet sker, baserat på uppgifter från respektive kommun. Respektive länsdelsmottagning har sedan revisionen genomfördes säkerställt att dokumenterade rutiner finns kring kontaktvägar vid behov av kommunalt föräldrastöd.

   Önskemål från EVI finns om att, i ett tidigt skede i samband med rådgivning, kunna slussa vårdnadshavare aktivt till föräldrastödet i kommunerna. I dagsläget har detta inte gått att genomföra då kommunerna inte har dokumentationsskyldighet i det kommunala föräldrastödet.

6. **Säkerställa att enhetlig tillämpning av SIP genom tydliggörande av ansvar, kallelseförfarande och stödjande dokument.**
Verksamheterna har dokumenterade rutiner för SIP. I journalsystemet finns standardiserad blankett. SIP används när det bedöms lämpligt i samverkan med externa aktörer.

   För att säkerställa en enhetlig tillämpning av SIP för Region Jönköpings län och kommunerna välkomnas den utredning som pågår och som ska beslutas i ReKo hösten 2026. Utredningen föreslår tydliga och individanpassade SIP med rätt aktörer och en samsyn kring roller och ansvarsfördelning före, under och efter genomförda SIP-möten. Viktiga förändringar är ökat fokus på individens delaktighet, tydligare beskrivning av SIP-processen samt gemensam modell oavsett ålder eller målgrupp. Vissa förtydliganden efterfrågas kring ansvarsfördelning, kallelsetider, begrepp och samtycke, liksom mindre språkliga justeringar.

   Region Jönköpings län ser ett behov av en gemensam länsövergripande utbildningsinsats i samband med implementeringen av nya överenskommelsen för SIP.

   Med den reviderade överenskommelsen kommer utbildnings- och informationsaktiviteter vara en del i uppdraget. I nuläget är förslaget att man ska använda sig av SKR:s etablerade nationella material som bedöms vara välstrukturerat, målgruppsanpassat och i linje med reviderad överenskommelse. Vidare planeras en separat SIP-utbildningssatsning för chefer. Qulturum har påbörjat ett planeringsarbete för en sådan.

7. **Förbättra remisshantering och säkerställa återkoppling.**
   Rutin finns för remisshantering inklusive remissvar. Ett första remissvar skrivs av den enhet som patienten triageras till. Då det bedöms lämpligt skickas även ett slutsvar i samband med att kontakten avslutas. Återkoppling utöver detta sker när det finns behov av samverkan och då alltid med vårdnadshavares och patientens samtycke.

   EVI ger gärna rådgivning och konsultation för personal i barnverksamheter.

   Rutinen följs upp vartannat år om inte behov uppstår mer frekvent.

8. **Tydliggöra och formalisera uppföljning av samverkan.**
   I de reviderade samverkansöverenskommelserna, mellan Barn- och ungdomshälsan och kommunerna, har det fastslagits att överenskommelserna ska följas upp årligen enligt ABU:s årshjul.

   Beredningsansvariga i Strategigrupp barn och unga ska senast den 31 december 2026 säkerställa att det finns med i årshjulet.

9. **Säkerställa att avvikelser i samverkan följs upp och analyseras.**
   Beredningsansvariga i Strategigrupp barn och unga, tillsammans med ordförande i ABU-grupperna, ska gemensamt säkerställa att framtagna rutiner för avvikelse i samverkan registreras och följs upp årligen och vid behov revideras.

   ReKo ansvarar för uppföljning och revidering efter att avvikelserna lyfts i respektive strategigrupp.

   Årshjul för avvikelsehantering.
   Avvikelsehantering i samverkan -Folkhälsa och sjukvård
   Avvikelse i samverkan – flödesbeskrivning Överenskommelse huvudmännens ansvar och avvikelsehantering i samverkan för barn och unga-Folkhälsa och sjukvård

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse: Granskning av barn- och ungdomshälsan
- Missiv: Granskning av barn- och ungdomshälsan
- Rapport: Granskning av barn- och ungdomshälsan

Beslutet skickas till

Regionrevisionen
Regionledningskontoret – Folkhälsa och sjukvård
Regionledningskontoret – Kansli
Regionfullmäktige

Mats Bojestig
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anette Peterson
Bitr. hälso- och sjukvårdsdirektör